चतुर्थो वर्गः

8. ध्वनिलक्षणकारिकायां महिमभट्टकृताः दशदोषाः के सन्ति ? निरूप्यताम्। [10]

9. टिप्पणी लिख्यताम् : [10]

(क) आनन्दवर्धनः

(ख) तुल्ययोगिता

----- x -----

Question Paper Code : 7631

M.A. (Semester-IV) Examination, 2018

(वर्ग-ख साहित्य)

संस्कृतम्

[प्रथम प्रश्नपत्रम्]

(काव्यालङ्कारशास्त्रम्)

समय : घण्टात्रयम्] **[पूर्णांक : 70**

नोट : केवलं **पञ्च** प्रश्नाः समाधेयाः। **प्रथमः** प्रश्नोऽनिवार्यः। प्रतिवर्गमेकस्य प्रश्नस्योत्तरं प्रदेयमिति।

1. अधोलिखितानां लघूत्तराणि प्रदेयाति : [3x10=30]

(क) कृशाङ्ग्याः सन्तापं वदति विसिनीपत्रशयनम्

(ख) तस्मादन्यो ध्वनिः, अन्या च गृणवृत्तिः

(ग) भक्तिः

(घ) सम्भवे वास्य द्विवचनानुपपत्तिः, तयोस्समुच्चयाभावात्

(ङ) भट्टनायकन द्विवचनं पद्‌दूषितं तद् गजनिमीलिकैव

(च) अनुभावविभावानां वर्णना काव्यमुच्यते

(छ) भ्रान्तिश्चित्र धर्मः

http://www.lucknowstudy.com

(ज) अभिनवगुप्तः

(झ) अपह्नतिः

(ञ) निश्चयान्त सन्देहः

प्रथमो वर्गः

2. अधोलिखितयोलोचित टीकानुसारिणी व्याख्या विधीयताम् : [10]

(क) अतिव्याप्तेरथान्याप्तेर्नचासौ लक्ष्यते तया।

(ख) रूढाये विषयेऽन्यत्र शब्दाः स्वविषयादपि।

लावण्याद्याः प्रयुक्तास्ते न भवन्ति पदं ध्सनेः।।

3. लोचनानुसारिणी व्याख्या विधेया : [10]

(क) शब्दो नैव स्खलद्गतिः

(ख) लक्षणेऽन्यैः कृते चास्य पक्ष संसिद्धिरेव च

द्वितीयो वर्गः

4. अधोलिखितयोर्व्याख्या विधीयताम् : [10]

(क) शब्दस्य च विशेषणमनुपादेयमेव स्याद् अर्थस्य विशिष्टत्वेनैव तदवगति सिद्धेः

(ख) ततो निर्विषयस्याऽस्य स्वरूपावस्थितौ निजः।

व्यज्यते ह्लादनिष्यन्दो येन तृप्यन्ति योगिनः।।

5. अधोलिखितयोर्व्याख्या वैशद्येत विधीयताम् : [10]

(क) सामान्येनोभयमपि च तद् शास्त्रवद् विधि निषेध विषयव्युत्पत्ति फलम्। केवलं व्युत्पाद्यजनजाड्याजाड्य तारतम्यापेक्षया काव्यनाट्यशास्त्ररूपोऽयमुपायमात्रभेदो न फलभेदः।

(ख) वाच्यप्रत्ययेयोर्नास्ति व्यङ्ग्यव्यञ्जकतार्थयोः।

तपोः प्रदीपघटवत् साहित्येनाप्रकाशनात्।।

तृतीयो वर्गः

6. सोदाहरणं व्याख्यायताम् : [10]

(क) सादृश्याद्वस्त्वन्तर प्रतीतिर्भ्रान्तिमान्।

(ख) अध्वसितत्राधान्ये त्वतिशयोक्तिः

7. निम्नलिखितयोर्व्याख्याऽलङ्कार निर्देशपूर्वकं विधीयताम् : [10]

(क) कपोलफलकावस्याः कष्टं भूत्वा तथाविधौ।

अपश्यन्ताविवान्योऽन्यमीदृक्षां क्षामतां गतौ।।

(ख) साधूनामुपकर्तुं लक्ष्मीं धर्तुं विहायसा गन्तुम्।

न कुतूहलि कस्य मनश्चरितं च महात्मनां श्रोतुम्।।

http://www.lucknowstudy.com